

D/99/02.02.00/2024

95 § TALOUSARVIO JA TOIMINTASUUNNITELMA 2025 JA TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA VV. 2026-2027

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 255

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kunnanhallitus vahvisti 27.5.2024 § 137 talousarviolaadintaohjeet aikatauluineen vuoden 2025 talousarvion ja toimintasuunnitelman ja vuosien 2026–2027 talous- ja toimintasuunnitelman valmistelua varten. Lautakunta-kohtaiset kehukset toimielimille talousarvion laadinnassa vuodelle 2025 on lähtökohtaisesti käyttötalousmenojen osalta vuoden 2023 tilinpäätös lisätynä 2 %. Raamissa tulee kuitenkin huomioida kustannuspaikkatasolla toiminnallisen muutoksen vaatima määrärahatarve joko lisäävästi tai vähentävästi (käyttötaloustulot ja –menot) erityisesti teknisen lautakunnan tulosalueella (hyvinvointialueen käynnistyksen vaikutus). Investointiosassa tavoitteellisena raamina oli vuodelle 3,6 milj. euroa netto taloussuunnitelman 2025 – 2026 mukaisesti.

Vuoden 2025 talousarvio on pyritty laatimaan kuntataloudelle strategiassa asetettuja tavoitteita noudattaen ja siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Strategian pohjalta laaditut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet esitetään sitovuustasolla sekä valtuustoon (taso 2) nähden että lautakuntiin (taso 3) nähden.

Toimintatuotot ovat vuonna 2025 yhteensä 3,713 milj. €, joka on vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 1,47 % suurempi (53 748 €). Toimintakulut ovat vuonna 2025 yhteensä 10,570 milj. €. Nousua kuluvan vuoden talousarvioon on 1,93 %.

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella ja valtionosuudella katettavan osuuden toiminnan kuluista. Talousarvioesityksen mukaan toimintakate on n. -6,86 miljoonaa euroa (v. 2024 -6,7 m€).

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä 6 425 000 euroa. Verotulot on arvioitu lokakuun 2024 veroennustekehikon pohjalta. Vuoden 2025 valtionosuudet on arvioitu 7.10.2024 valtiovarainministeriön tekemän laskelman mukaan ja niitä arvioidaan kertyvän 1 598 063 euroa, mikä on tuloslaskelmaan merkittävä valtionosuus. Kun maksatuksessa tästä vähennetään kotikuntakorvaukset n. 2,8 milj. euroa, on maksatuksessa valtionosuus negatiivinen ja kunta maksaa vuoden 2025 aikana valtiolle n. 1,2 milj. euroa. Tämä vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen ja asettaa maksuvalmiuden hoidolle erityisiä haasteita vuoden aikana.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikate on 0,915 miljoonaa euroa (v. 2024 0,890 m€).

Tulo-rahoitus riittää juuri suunnitelman mukaisiin poistoihin. Rahoituslaskelmassa esitetään vuosikatteen riittävyys lainojen lyhennyksiin ja nettoinvestointeihin.

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	4 184 565	3 829 713	3 659 170	3 712 918
Toimintakulut	-22 424 940	-10 307 610	-10 369 553	-10 569 7223
Toimintakate	-18 240 375	-6 477 897	-6 710 383	-6 856 805
Verotulot	10 960 338	6 383 501	6 403 000	6 425 000
Valtionosuudet	9 117 671	1 786 605	1 446 374	1 598 063
Rahoitustuotot/kulut	-4 106	-225 271	-249 100	-251 180
Vuosikate	1 833 529	1 466 938	889 891	915 078
Poistot	-1 038 987	-1 000 964	-885 631	-923 094
Tilikauden tulos	794 542	465 975	4 260	-8 016

Vimpelin kunnan vuoden 2025 talousarvion tulos on negatiivinen 8 016 euroa.

Investoinneissa käsitellään aktivoitavat eli poistonlaiset hankintamenot. Tällöin 10 000 euroa tai sitä suuremmat käyttöomaisuushankinnat ja osakkeiden hankinnat käsitellään investointiosassa. Vuonna 2025 investointien nettomenot ovat 3 542 000 euroa, kun ne vuoden 2024 talousarviossa olivat 3 978 565 euroa. Merkittävimmät investoinnit v. 2025 on kirjasto- nuorisotalon rakentaminen sekä Järviseudun sairaalan yhden kerroksen muuttaminen asunnoiksi sekä lisäksi koulukeskuksen suunnittelun aloittaminen.

Vimpelin kunnalla on vuoden 2025 alussa talousarviolainoja 12,8 milj. €, josta kuntatodistustuloina 3,4 milj. €. Vuonna 2025 vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 781 000 €. Rahoituslaskelma osoittaa, että vuosikate ei riitä sekä lainojen lyhennyksiin että investointien (netto) rahoitukseen. Lisärahoitusta ja uutta lainaa tarvitaan rahoituslaskelman mukaan n. 3,5 milj. euroa. Lyhytaikaista kuntatodistustuloina sekä maksuliikennelin limiittiä käytetään maksuvalmiuden turvaamiseen vuoden aikana.

Vimpelin kunnan taloussuunnitelman vuosille 2025–2026 perustana on ollut vuoden 2023 talousarvio.

Suunnitelmavuodelle 2025 kaikkia toimintatuottoja ja toimintamenoja on korotettu 2 % vuoden 2024 tasosta, pois lukien avustukset. Toimintamenoihin ei ole arvioitu mahdollisia henkilöstösuunnitelmasta johtuvia menojen vähennyksiä tai lisäyksiä.

Vimpelin kunnan taloussuunnitelman vuosille 2026–2027 perustana on ollut vuoden 2024 talousarvio. Vuoden 2023 alusta lukien kunnan kustannus- ja tulo-rakenne on muuttunut oleellisesti hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa.

Suunnitelmavuodelle 2025 myyntituottoja ja muita toimintatuottoja on korotettu 2 % vuoden 2023 tasosta, pois lukien maksutuotot ja avustukset. Toimintamenoista henkilöstökuluihin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muihin toimintakuluihin on arvioitu 3 %:n korotus vuoden 2025 tasosta, palvelujen ostoon on huomioitu TE2025 palvelujen osto sen suuruisena kuin Kuntaliiton laskelmassa on arvioitu. Avustukset on pidetty ennallaan. Verotuloihin on arvioitu 0,3 %:n kasvu TA 2024 arvioon. Verotulojen arvioinnossa on käytetty lokakuun 2024 veroennustekehikon arviota. Valtionosuus on arvioitu perustuen valtiovarainministeriön 7.10.2024 laskelmaan. Korkomeneihin on arvioitu lisäystä, koska v. 2025 tulee lainanotto kasvamaan, mikäli investointiosa hyväksytään esitetyssä muodossa. Myös poistojen kasvu on ennakoitu investointiosaan perustuen.

Suunnitelmavuodelle 2026 toimintatuotot on pidetty v. 2025 tasossa. Se, mitä kiinteistöjä hyvinvointialue vuokraa 2026 alusta lukien tuo muiden toimintatuottojen osalta epävarmuutta arvioon. Toimintamenoista henkilöstökuluihin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muihin toimintakuluihin on arvioitu 3 %:n korotus, palvelujen ostoon on huomioitu TE2025 palvelujen osto sen suuruisena kuin Kuntaliiton 9.11. esitetyssä laskelmassa on arvioitu, toisaalta ennakoidaan opetustoimen ja varhaiskasvatuspalveluiden ostoon vähennystä. Kotihoidon tukeen on arvioitu vähennystä. Verotulojen on arvioitu pysyvän v. 2025 tasossa. Valtionosuus on arvioitu perustuen valtiovarainministeriön laskelmaan, mutta epävarmuutta siinä tulee olemaan, koska uusi valtionosuusjärjestelmä on tulossa voimaan vuoden 2026 alussa. Korkomeneihin on arvioitu lisäystä, koska vuosina 2025 ja 2026 tulee lainanotto kasvamaan, mikäli investointiosa hyväksytään esitetyssä muodossa.

Em. syiden vuoksi suunnitelmavuosien valtionosuusarviot ovat **arvioita**. Investointisuunnitelma vuosille 2025–2027 kasvattaa kunnan lainamäärää ja korkokustannuksia suunnitelmavuosina.

Oheismateriaali: Talousarvio 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2027-asiakirja on jaettavana kunnanhallituksen jäsenille ja valtuuston puheenjohtajistolle kunnanvirastolla 5.12.2023 lukien.

Valmistelija Hallinto- ja talousjohtaja Eveliina Nokua-Keisanen
eveliina.nokua-keisanen(at)vimpeli.fi, 040-1495719

Kj.

Kunnanhallitus

1. esittää vuoden 2025 talousarvion ja toimintasuunnitelman ja v. 2026–2027 talous- ja toimintasuunnitelman kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi ja
2. esittää, että kunnanvaltuusto antaa kunnanhallitukselle valtuuden pitkäaikaisen lainan ottoon talousarviovuoden 2025 aikana enintään 4,0 milj. euroa investointien rahoitukseen ja lyhytaikaisen talousarviolainan ja harkintansa mukaan osan kuntatodistustalainan muuttamiseen pitkäaikaiseksi lainaksi.

Kunnanhallitus valtuuttaa viranhaltijat tekemään talousarviokirjaan mahdolliset tekniset korjaukset.

Khall Hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto 16.12.2024

Talousarvio 2025 ja talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2027-asiakirja on jaettavana valtuutetuille kunnanvirastolla 12.12.2024 lukien.

Käsittely: Ennen talousarvion käsittelyä kunnanjohtaja Sam Leijonanmieli sekä hallinto- ja talousjohtaja Eveliina Nokua-Keisanen esittelivät vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2027. Esittelyn jälkeen puheenjohtaja avasi keskustelun

Keskustelun aikana valtuutettu Jukka-Pekka Uusitupa esitti valtuutettu Pasi Sovan kannattamana, että Aapiskujan koulun kellariremonttiin palautetaan 15 000 euroa, jotka kunnanhallitus oli sieltä siirtänyt toiseen kohteeseen. Kellariremonttiin on varattuna muutoksen jälkeen vuodelle 2025 yhteensä 50 000 euroa sekä 65 000 vuodelle 2026.

Keskustelun kuluessa esitettiin, että 15 000 euroa voidaan siirtää takaisin Aapiskujan koulun kohteelle Järvisseudun sairaalan remonttikohteesta. Tällöin Järvisseudun sairaalaan kuluihin varataan 685 000 euroa ja Aapiskujan koululle 65 000 euroa.

Puheenjohtaja kysyi valtuustolta, että hyväksytäänkö tämä esitys. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti em. muutoksella.

Kvalt Hyväksyttiin.

Tästä päätöksestä ei ole säädetyssä ajassa valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen.
Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta sekä 20.12.2024 yleisesti nähtävänä olleesta pöytäkirjasta ote

Otteen oikeaksi todistaa
Vimpeli 01.09.2025

Riitta Bergbacka

**Vimpelin kunnan
Talousarvio vuodelle 2025
Taloussuunnitelma vuosille
2026–2027**

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 255
Kunnanvaltuusto 16.12.2024 § 95

Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja
	Hallinto- ja talousjohtaja
Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta	Vapaa-aikasihteeri
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja
Investoinnit	Kunnanjohtaja
	Vapaa-aikasihteeri
	Tekninen johtaja

5 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Voimaan tulleiden Kuntalain säännösten (110.3 §) mukaan alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan tai kuntayhtymän taseeseen on kertynyt alijäämää. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelman tasapainoa arvioitaessa otetaan huomioon taseeseen kertyneet ylijäämät.

Uuden kuntalain mukaan talouden tasapainottamiseksi ei laadita enää erillistä toimenpideohjelmaa, vaan kaikki yksilöidyt ja konkreettiset tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää talousarviossa ja -suunnitelmassa. Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Kunnanvaltuusto on 23.10.2023 hyväksynyt uuden talouden tasapainottamisohjelman talousarviovuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 2025 – 2026. Suunnitelmavuosilla olevat luvut eivät merkitse uusia toimenpiteitä, vaan ne kuvaavat muutosta tuloslaskelmaan verrattuna vuoteen 2023.

Erityisesti suunnitelmavuodet tulevat olemaan talouden tasapainottamisen kannalta haasteellisia. Toiminnan rahoitusta lienee välttämätön lisätä verotulojen kautta, koska valtionosuuden kautta ei tulopohjaa voida omilla toimenpiteillä kasvattaa. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE2025 uudistus tuo suunnitelmavuosiin sekä tulojen että menojen osalta epävarmuustekijöitä.

Talouden tasapainottamisohjelma	2023	2024	2025	2026
Kunnanvaltuusto 23.10.2023 §				
Vesi- ja jätevesimaksujen (kulutus) nostaminen 15 %		100 000	100 000	100 000
Kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrien nostaminen 10 %		21 000	21 000	21 000
Rahoitusvastikkeen poismaksu, vuokratulon lisäys		10 000	10 000	10 000
Tuntikehysten vähentäminen oppilasmäärän pienentyessä		-40 000	-40 000	-40 000
Esikouluryhmien vähentäminen yhteen	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kotihoidon tuen vähentäminen lasten lukumäärän laskiessa		-10 000	-20 000	-20 000
Rakennusvalvonnan taksojen ja maksujen korotus		-2 500	-2 500	-2 500
Kiinteistöstrategia ja kiinteistöjen salkutus ylläpidettäviin, kehitettäviin, myytäviin, purettaviin, "kylmäksi laitettaviin" jne. Kiinteistöstrategia hyväksytty kunnanvaltuustossa 2.4.2023				
Ylläpidettäviin kiinteistöihin toteutetaan energiansäästötoimenpiteitä		-20 000	-20 000	-20 000
Yhden esimiehen malli ruoka- ja siivouspalveluissa, toteutettu v. 2023	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Yhteensä säästöohjelma: vaikutus tulokseen verrattuna nykyiseen, euroa	60 000	263 500	263 500	263 500

Tilinpäätösten yli- ja alijäämät vuosilta 2013 – 2023 sekä taseiden yli- ja alijäämät vuosilta 2020 – 2023

Tilinpäätösten yli- / alijäämät	
TP 2013 alijäämä	-527 547,56
TP 2014 alijäämä	-221 139,17
TP 2015 ylijäämä	1 397 726,12
TP 2016 ylijäämä	1 482 844,84
TP 2017 ylijäämä	961 529,27
TP 2018 alijäämä	-503 010,33
TP 2019 alijäämä	-1 154 485,45
TP 2020 ylijäämä	1 240 913,36
TP 2021 ylijäämä	971 742,04
TP 2022 ylijäämä	794 541,98
TP 2023 ylijäämä	465 974,60

Taseen yli- / alijäämät	
Taseen alijäämä 31.12.2020	-165 830,07
Taseen ylijäämä 31.12.2021	805 911,97
Taseen ylijäämä 31.12.2022	1 600 453,95
Taseen ylijäämä 31.12.2023	2 066 428,55

Taulukko: Tilinpäätösten ja taseen yli- / alijäämät 2013–2023.

Vimpelin kunnanvaltuusto on hyväksynyt Vimpelin kunnan talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027 kokouksessaan 16.12.2024 § 95

Vimpelissä 1.9.2025

Otteen oikeaksi todistaa:

Riitta Bergbacka

Riitta Bergbacka,
hallintosihteeri / keskusarkistonhoitaja